

REDOGÖRELSE

ÖFVER

LÄS-ÅRET 1886—87

ANNA SANDSTRÖMS SKOLA

STOCKHOLM

STOCKHOLM

TRYCKT HOS A. L. NORMANS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

1887

Skolan, som härmed avslutar sitt fjärde läsår, består af *tre* förberedande klasser och en mellanskola, som är ämnad att omfatta *sex* ettåriga klasser. Den nuvarande högsta klassen bär numret V. Om ekonomiska omständigheter det tillåta, kommer att efter mellanskolan vidtaga en öfverbyggnad af mera fritt anordnade fortsättningskurser, som kunna tillfredsställa de nutida fordringarna på en avslutad bildning.

Skolan är till princip **samskola** för gossar och flickor, men till följd af oöfvervinnerliga praktiska svårigheter hafva vi *tills vidare* icke vågat åtaga oss gossarnes undervisning längre än t. o. m. 4:de klassen, hvarifrån de då skulle kunna öfvergå till 5:te i statens läroverk. Anmälan om gosses beredande till examen för inträde i en viss klass af de allmänna läroverken, bör ske *minst* en termin i förväg.

Bland de ledande tankarna för skolans verksamhet vilja vi här nämna:

Omvårdnad om lärjungens hälsa så väl genom lindrigt hemarbete som genom beredande af tillfälle till lekar i fria luften. Af detta skäl äro rasterna mellan lektionerna en quart långa, och de lärjungar i den egentliga skolan, hvilka ej gå hem under frukostloftet, hafva merändels 3 gånger på dagen tillfälle att hemta frisk luft i Humlegården.

Utveckling af lärjungens praktiska anlag, jämsides med de teoretiska. Till följd af denna princip har handarbete och slöjd fått sig en dryg tid tillmätt. Genom träslöjden, som i år införts för de äldre flickorna och för alla gossarne från och med 2:dra förberedande, bör en välbehöflig motvigt mot ensidigt själsarbete kunna beredas lärjungarne, på samma gång som härmed afses att utveckla en händighet och praktisk tilltagsenhet, hvaraf flickor äro lika mycket i behof som gossar. För de mindre flickorna är anordnad en systematisk undervisning i papparbeten.

Slöjdundervisningen är valfri, men vi hoppas, att föräldrar och målsmän ej skola neka sina barn att deltaga i ett arbete, som enligt vår öfvertygelse är lika intresseväckande som helsosamt för kropp och själ.

Konkret och åskådlig undervisning, fram för allt på det lägre stadiet. Detta mål åter kan enligt vår tanke svårligen vinnas, om icke det under hvarje läsår genomgångna kunskapsmättet är så sparsamt tilltaget, att barnet hinna icke blott mekaniskt inlära det, utan äfven i djupare mening tillägna sig det. Af detta skäl äro årskurserna särskildt i kristendom, historia och geografi i ögonen fallande korta. Det ingår naturligtvis i planen, att lärjungarne vid slutad skolgång skola hunnit till en öfversigt af ämnet i sin helhet, så vidt det på skolstadiet låter sig göra. Det är således på längden ingenting som förloras, därigenom att man ger sig god tid i början. Hvad som vinnes genom de långa årskurserna är tid att flere gånger genomgå *samma* delar af ett ämne — samma period i historien, samma land i geografin, samma djurklass i zoologien — ehuru på ett något olika sätt. Sålunda blir ofta en årskurs endast en repetition af en annan årskurs. Det är dessa årslånga repetitioner som vi ämna indraga, förvissade om att ingenting minskar lärjungens intresse för studierna så mycket som då han ser att han aldrig får tillägna sig en kunskap, som är för honom *ny*, och å andra sidan att ingenting så underhåller intresset och främjar en verklig utveckling som den *grundliga* insigten i ett — låt vara *litet* kunskapsområde.

Historia, naturkunnighet och matematik, dessa ämnen synas oss vara af den vikt för den intellektuella utvecklingen, att de med rätta böra anses som undervisningens hufvudämnen. *Språket* däremot, ursprungligen inkomna i skolan i och för ett *praktiskt* behof, torde väl också böra läsas hufvudsakligen efter praktisk metod, så att man så vidt möjligt söker i och med språkkunskapen gifva lärjungen förmåga att handtera ett verktyg, hvarigenom han sedan kan utvidga sin bildning, främja sin utkomst m. m. Alltså är det hufvudsakligen förmåga att *förstå* så väl böcker som samtal på det främmande språket, som synes oss böra *afses*, samt slutligen, om möjligt, förmåga att själf någorlunda uttrycka sina tankar. Följaktligen bör talande och läsning vara hufvudsak, grammatik ett medel för dessa ändamål, hvilket användes i samma mån som det behöfves. Här af åter blir en följd, att grammatikstudiet ej *uteslutes*, men *uppskjutes* till dess ett betydande ordförråd är samladt. — Undervisningen i språk är valfri.

Det behöfver knappast sägas, att realiserandet af dessa principer är ett önskemål, som skolan ännu långt ifrån uppnått, men till hvilket hon hoppas allt mera närma sig. Som de här bifogade årskurserna icke så litet skilja sig från flertalet andra skolors, hafva vi

ansett det nödvändigt att boledsaga dem med en förklaring. För undvikande af missförstånd bör dessutom nämnas, att på det lägre stadiet *geografien* betraktas och behandlas som ett naturkunnighetsämne, i hvilket upptagas delar af så väl zoologien som botaniken och någon gång af geologien.

Arbetsordningen.

Första och andra förberedande klasserna ha börjat sitt arbete kl. $\frac{1}{2}$ 10, haft rast på Humlegården 10,15—10,30, haft sin andra lektion 10,30—11,15, därefter $\frac{3}{4}$ timmes frukostlof, hvilket de flesta tillbringat i skolan och Humlegården — gymnastik 12—12,15, och till sist en lektion i handarbete, hvilken avslutats omkring kl. 1.

Tredje förberedande har deltagit i den gemensamma morgonbönen 9—9,15, haft lektion 9,15—10, en kvarts rast, lektion 10,15—11, frukostlof 11—11,30, — läsning 11,30—12, gymnastik 12—12,15 och sedan arbete till 1,30.

Klasserna i den egentliga skolan ha alla före frukostloftet haft en $\frac{3}{4}$ timmes lektion, en kvarts rast och därpå en hel 60 minuters lektion, någon gång delad på två ämnen, eljest merändels anslagen åt handarbete, räkning eller språk, hvilka ämnen utan att trötta kunna upptaga så lång tid. I ämnena kristendom, historia, geografi, naturkunnighet, sång, välskrifning förekomma ofta *halftimmes-ktioner*, en anordning, hvaraf vi med de i allmänhet mycket fåtaliga klasserna hittills befunnit oss väl. Gymnastik för de större klasserna har förekommit alla dagar, utom lördagar, på tiden kl. 11,15—11,30, hvarefter frukostloftet vidtagit, hvilket räckt tre kvart, till 12,15. Femte klassen har dock två dagar i veckan nöjt sig med en halftimmes frukostlof, men då har den påföljande timmen varit en föga ansträngande handarbetslektion. Att frukostloftet i allmänhet icke blifvit mer utsträckt, beror dels därpå, att vi varit angelägna om att avsluta arbetet tidigt på middagen, så att eleverna äfven under vintern kunde ha någon tid att vara ute före skymningen, dels därpå, att det förefallit oss som om föräldrarna i allmänhet ej så mycket hölle på att barnen skulle äta frukost hemma. — En rast på Humlegården emellan lektionerna efter frukostloftet har nästan alltid förekommit. Arbetet har avslutats i 1:sta klassen kl. 2, någon gång 1,45; i nedre 3:dje kl. 2; i 4:de och 5:te kl. 2,30, ibland 2,15. Alla klasser, som deltaga i träslöjd, ha en dag i veckan kvarstannat till 3,30. Denna undervisning, som kräfver en något längre tid i följd, har nämligen varit förlagd till en middag 1,30—3,30 och till en eftermiddag 5—7.

För öfrigt hänvisa vi till tabellerna.

Klass.	Handarbets.	Papparbets.	Snickerlöpl.	Summa handarbets.
5	2 t.	—	4 t.	6 t.
4	2 "	—	4 "	6 "
3	2 " *)	—	4 "	6 "
1	2½ " *)	3 t. } Biljetta.	4 " } Sjöstycke.	5½ "
3 förberedande	2½ "	3 " }	4 " }	5½ " (gossarne 6½ t.)
2 "	5 "	—	4 "	5 " (do 9 ")
1 "	5 "	—	—	5 "

*) Från en del af dessa lektioner ha gossarne varit befriade.

Klass.	Lästa pr dag.	Handarbets och Sjöstycken.	Summa arbetstid pr dag.
5	2 t. 52 m.	1 t. 28 m.	4 t. 20 m.
4	2 " 50 "	1 " 40 "	4 " 30 "
3	2 " 20 "	1 " 45 "	4 " 5 "
1	2 " 12 "	1 " 30 "	3 " 42 "
3 förberedande	1 " 58 "	1 " 32 "	3 " 30 "
2 "	1 " 30 "	1 " 15 "	2 " 45 "
1 "	1 " 30 "	1 " 15 "	2 " 45 "

Graderadt betyg utdelas endast åt de lärjungar, som fullständigt genomgått mellanskolan, eller åt dem, som vid öfvergång till annat läroverk begära ett sådant; däremot tillställles föräldrarne åtminstone vid vårterminens slut ett skriftligt **omdöme** om lärjungens förhållande i skolan.

Med afseende på redogörelsen för årskurserna bör anmärkas, att dessa icke alls äro att anse såsom en en gång för alla fastställd plan för hvad som i den ena eller andra klassen under alla omständigheter bör läsas. Många af dessa kurser hafva fått sin nuvarande form på grund af ojämnhet i elevernas kunskaper eller af andra omständigheter, som vi hoppas skola försvinna i samma mån som skolans egna lärjungar komma upp i de högre klasserna.